

Un tast de... 'Poder, paisatge i societat a la Catalunya carolíngia', de J. Bolós i V. Hurtado PUNT DE VISTA. Planes 4 i 5

Protagonistes **Bea Fernández** Advocada de la Fundació Arrels Nacional. Planes 18 i 19

EL PUNT AVUI +

1,20€

DILLUNS • 24 d'agost del 2020. Any XLV. Núm. 15461 - AVUI / Any XLII. Núm. 14331 - EL PUNT

NACIONAL

P6-9

Operació setembre

El govern **anunciarà avui noves mesures** per garantir el retorn a l'escola
Torra demana un "esforç permanent" per rebaixar el nombre de contagis

Treball demana **un subsidi per als pares** que hagin de fer quarantena

Forces policials i de l'exèrcit van vigilar el palau presidencial, però la manifestació va transcórrer sense incidents ■

Demostració de força a Minsk

Milers de persones es manifesten, tot i les amenaces de Lukaixenko

NOM SECCIÓ. Plana 00

Susqueda, tres anys d'un crim sense aclarir

La investigació policial i judicial no ha pogut tancar els grans interrogants del misteriós assassinat de Marc i Paula al pantà

NACIONAL. Planes 6 i 7

L'ESPORTIU

El Girona es torna a quedar a un pas de pujar a primera

Un gol de l'Elx en els últims minuts deixa sense possibilitats els gironins (0-1)

Pont i Pujol
empresistes

Més de 50 anys impulsant el creixement empresarial

CONSULTORIA INTEGRAL

per a pimes i patrimonis familiars

www.pontipujol.com · tel. 93 764 04 69

180696-120776Q

PUNT DE VISTA

El Punt Avui expressa la seva opinió únicament en els editorials. Els articles firmats exposen les opinions dels seus autors.

Conselldelectors:

Feu-nos arribar les opinions, els suggeriments i les consultes que desitgeu sobre el nostre projecte editorial i els nostres productes a conselldelectors@elpuntavui.cat. Tots els contactes rebran resposta de la direcció.

Keep calm

David Marín

Hiperventilar

Un equip de científics nord-americans ha descobert que una supernova pròxima al sistema solar va causar una extinció massiva a la Terra fa 359 milions d'anys. El 82% de les espècies marines van desaparèixer. Una estrella moribunda va arribar al seu final, el seu nucli va fusionar, i es va generar una explosió que va escampar tot el material que la formava per l'espai.

L'evolució de la vida a la Terra hauria sigut diferent sense aquella explosió. Com ho serien la política catalana, i l'espanyola, sense la supernova que va significar el col·lapse i extinció prematura de l'Estatut. Com estariem, sense les capes de radioactivitat que va deixar l'explosió del pacte autonòmic que havia unit la majoria de catalans al règim del 78? Sense la bomba termonuclear de tenir la meitat del cens català fora del consens constitucional? La reacció en cadena segueix. De moment, la meitat de catalans tenen els seus líders a la presó o a l'exili, i el verí radioactiu de l'immobilisme i la venjança d'estat continua infiltrant-se cada cop més en el sistema solar espanyol. L'extinció d'un règim, en directe.

N'hi ha que veuen l'actual crisi de la Casa Real espanyola com una altra supernova. Però aquesta és de fireta. On són, els republicans espanyols? On és la reacció en cadena d'assemblees republicanes als pobles i barris, les *manis* enormes, els manifestos d'intel·lectuals, les apassionades converses de sobretaula? Res. Només un silenci còsmic. Acusaven els independentistes d'hiperventilats. Doncs mira: al final, resultarà que l'única manera de canviar les coses és hiperventilant-se, i la resta és mirar-s'ho des del sofà, ben acomodat enmig d'un món tòxic que en realitat ja t'està bé com està.

EDITORIAL

Els reptes de Joe Biden

L'exvicepresident Joe Biden no ho tindrà, segurament, tan fàcil per fer fora el president Trump de la Casa Blanca, com ho ha estat, malgrat els entrebancs inicials, la seva cursa en la nominació demòcrata. Tot i que el candidat republicà, que serà nominat oficialment dijous vinent, és en hores baixes per la seva gestió nefasta de la pandèmia, els ressorts que mouen l'electorat nord-americà són molt més complexos del que sembla, sobretot, a ulls dels europeus. Un Trump que, fidel al seu estil, ja ha començat a escampar rumors sobre la legitimitat del vot per correu i també sobre Kamala Harris, la candidata afroamericana a la vicepresidència, i que no dubtarà a se-

guir aquest tortuós camí si veu que les enquestes, ara mateix desfavorables per a ell, li comencen a somriure.

En tot cas, Biden va esvaïr dijous, o, si més no, no els va fer evidents, en el seu discurs d'acceptació de la candidatura demòcrata, els defectes d'home dèbil, adormit i despistat que li retreuen molts analistes. Així doncs, va demostrar estar en bona forma i no va tenir dubtes ni oblidats, tot el contrari, va ser molt contundent contra les "tenebres" que, segons va denunciar, encarna Trump. El candidat Biden farà bé de seguir per aquest camí, ja obert per Obama fa 12 anys i que, amb el suport de Kamala Harris, li hauria de permetre

d'atreure de nou aquell votant que, en les últimes eleccions, va caure rendit als cants de sirena de l'"Amèrica primer" del candidat republicà.

Biden té grans reptes a davant en les setmanes que queden per a les eleccions. Primer, una campanya electoral que, a causa de la pandèmia, defugirà dels grans mítings de masses i que, més que mai, tindrà lloc en els platós de televisió. El candidat demòcrata ha de burxar en les grans mancances de l'actual president: la manca de lideratge davant una pandèmia que ho ha capgirat tot, i una política exterior que ha desprestigiada Amèrica i li ha creat més enemics que mai arreu del món.

La vinyeta. Fer

La frase del dia

Quim Torra

PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

“Hem de tornar a la feina sí o sí i hem d'obrir les escoles sí o sí”

Ombres d'agost

Imma Merino

Foc en el cos

En un estiu sense contemplacions fa tanta calor en aquell lloc de la costa de Florida que, fins i tot quan son a la banyera que van omplint de gel, William Hurt (Ned Racine) i Kathleen Turner (Matty Walker) sembla que suïn. No fan res més que dir-se que senten

com si es cremessin, cosa que té a veure amb els efectes de la temperatura ambiental, però també amb la fogositat del seu desig sexual: tots els diàlegs estan plens d'insinuacions eròtiques i de dobles sentits. Senten, doncs, *Foc en el cos* (*Body Heat*, 1981), film d'èxit espaterant quan es va estrenar i amb el qual Lawrence Kasdan (debutant-hi com a guionista amb *L'imperi contraataca* i *A la recerca del temps perdut*) va xuclar del "cinema negre" clàssic (amb la seva atmosfera corrupta i les seves dones fatals) per actualitzar-lo duent-lo al present de la realització.

Vagarejant en una nit evidentment ca-

lorosa, Ned Racine, un advocat de poca volada, veu Matty Walker, que, sortint sinuosament d'un concert a l'aire lliure d'una *big band*, reclama la seva atenció duent un vestit blanc amb un tall que deixa entreveure les cames. La dona s'atura en una barana, davant del mar, i, evidentment, fuma, aquest perjudici per a la salut que el cinema ha explotat amb una gestualitat fascinant que sobreviurà a totes les prohibicions. Ell s'hi acosta i, fent-se el graciós, li diu que es quedarà al seu costat amb la condició que no li parli de la calor que fa. Ella se'l mira per sobre, li etziba que està casada i segueix una conversa amb la qual s'adona immediatament que la paparra no és gaire intel·ligent, co-

sa que li diu i que li agrada. Pobre home, que es pensa que ell és el seductor, que du la iniciativa, que, amb el foc en el cos, arriba a creure que és qui planeja l'assassinat del marit de Matty. Això quan és l'instrument per tal que ella satisfaci una antiga ambició (ser rica i viure en un país exòtic) que fa que, mentre ell es podreix a la presó, gaudeixi d'un estiu per sempre, tot i que, al final, l'expressió d'avorriment de Mary Ann Simpson (el seu nom vertader) fa pensar en allò que no desitgis molt una cosa, no sigui que s'acompleixi. Potser enyorava aquelles campanetes que l'alegraven en sentir-les perquè la brisa feia que es moguessin. Continuarà: Demà *El llarg i càlid estiu*, Martin Ritt, 1958.

HERMES COMUNICACIONS SA

President Editor: Joan Vall Clara. Comercial: Eva Negre, Maria Àngels Taulats, Eduard Villacé i Josep Sánchez. Webs i Sistemes: Josep Madrenas. Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch. Comunicació: Albert París.

EL PUNT AVUI*

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
972 18 64 00. Güell, 68. 17005. Girona

Director: Xevi Xirgo i Teixidor. Vicedirectors: Emili Gispert i Toni Muñoz. Directors adjunts: Joan Rueda, Miquel Riera i Xevi Sala. Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Carles Sabaté i David Brugué (Nacional), Anna Puig i Núria Astorch (Comarques Gironines), Pilar Esteban (Europa-Món), Xavier Castellón (Cultura i Espectacles), Montse Martínez (Apunts), Pere Gorgoll (Necrològiques), Marcela Topor (Catalonia Today), Manel Lladó (Fotografia), Jordi Molins (Disseny), Ramon Buch (Disseny web), Quim Puigvert (Llengua), Jaume Batchellí (Producció) i Antoni Dalmau (Tancament).

A la tres. David Brugué / dbrugue@elpuntavui.cat

Desitjos que cal complir

Cayetana Álvarez de Toledo sempre ha estat una impressionable des que va aterrar a l'escena política. Hi ha diferència entre ser clar i dir el que es pensa i ser un maleducat. I Cayetana, tot i els títols, és una maleducada. Però a can PP no ho han pas descobert ara. Ja fa temps que ho sabien, i el malestar que causava entre alguns sectors dins del mateix partit era evident. Per tant, si coneixien el personatge, per què Pablo Casado l'ha destituït just ara? Una teoria és que la marquesa va cometre un error fatal, que és el que li ha costat el càrrec: va gosar posar-se amb el rei emèrit i la seva fuga de l'Estat per viure amb tots els luxes a Abu Dhabi. Els tentacles de la Casa de Rei són molts i llargs. La Zarzuela no és aquella institució que a tots ens sembla que no fa res més que el ridícul i passejar "el rei més ben preparat de la història" amunt i avall sense cap carisma.

“Ara els convé erradicar tota ombra de crítica cap als quaranta anys de regnat de Joan Carles

Un dels objectius que fa anys que persegueix la Casa del Rei és blanquejar la imatge de la institució. El cas d'Urdangarin els va suposar una sotragada que van voler superar a còpia de passejar tothom de cara al públic i apartant l'exgendre de la família. Però s'han passat anys intentant que siguin accep-

tats. Van crear els premis Príncep de Girona que, al final, ni es fan a la ciutat. I per fer-ho van pressionar tothom. Institucions, empreses i classe política. Perquè els convenia. I ara els convé erradicar tota ombra de crítica cap als 40 anys de regnat de Joan Carles.

El pacte per blanquejar i protegir la institució que estan portant a terme el PSOE i el PP no és coincidència. Segur que de converses i pressions n'hi han hagut amb l'únic objectiu de preservar l'anacrònica institució. D'enteses entre socialistes i populars en vindran més els propers mesos, i segurament la renovació del Consell General del Poder Judicial serà de les primeres. Perquè en política res es casual. Tampoc que el soci de govern crític amb la monarquia ara sigui investigat judicialment ni que exministres i patums rànies de cop donin suport a l'emèrit. Els desitjos de La Zarzuela es veu que s'han de complir.

El lector escriu

Les cartes adreçades a la Bústia han de portar les dades personals dels seus autors: nom, cognoms, adreça, número de telèfon i número de carnet d'identitat o passaport. Així mateix, cal que no superin els mil caràcters d'extensió. El Punt Avui es reserva el dret de publicar-les i escurçar-les. No es publicaran cartes signades amb pseudònim o amb inicials. Els textos s'han d'adreçar a bustia-catalunya@elpuntavui.cat

Oasi Col@u

■ Ni els no votants de l'alcaldeessa esperaven tan precària gestió. La decadència urbanosocial és òbvia. Col@u lidera un projecte *happy flower* menystenint el posicionament neuràlgic de la vila i la prospecció com a motor econòmic del país.

Omplir de bicicletes a tort i a dret, pintar de circuits intel·ligibles les calçades, tancar carrers sense el parer de veïns i comerciants, propulsar recaptacions disfressades de parquímetres, aplicar taxes de recollida i tractament de residus desorbitades és indecent venint d'un ajuntament que predica polítiques socials inclusives... Inclusive de qui? No pas dels veïns que paguen religiosament impostos i no tenen: carrers "nets" diàriament, xarxa de transports fluida i regular també el cap de setmana amb tarifes "raonables", vigilància viària entre d'altres aspectes "inqüestionables" prioritari en la transformació idíl·lica que ambiciona Col@u.

També paguen impostos els qui no poden o volen pedalejar... Els castiguem a la Barcelona plural i integradora?... Prou cinisme. Primer resolgui les mancances d'ara i no subestimi els barcelonins venent-los fum, Barcelona no és una botiga "Natura". Barcelona no té poder, té Col@u!

NEUS PORTELLA
Barcelona

El rusc és meu

■ Hi havia una vegada un rusc d'abelles, allà al territori meridional d'Europa, en el qual es desenvolupava una gran activitat. L'abella reina es dedicava a anar procreant i en sortiren tres ganduls; mentrestant moltes obreres feien la seva dura feina sense parar.

El borinot reial deixava tranquil·la l'abella reina, i anava pel seu compte picant de flor en flor sense parar. Se les empecava per no fer ni brot per a la comunitat i es repetia a ell mateix: "El rusc és meu i en faig el que em dona la gana!"

El borinot reial no en tenia prou i volà cap a altres contrades on hi havia enormes ruscs d'on la mel rajava a doll sense parar i es feu amic dels altres borinots que li regalaren mel a senalles i anà acumulant la rica mel que portà a un rusc que estava allà en un país entre les muntanyes.

Un dia varen començar a canviar les coses i el borinot reial va haver de marxar del seu rusc perquè allà ja no el volien, i alçà el vol, anà cap a l'altre rusc dels amics que li feien regals, on viurà a cos de rei la resta dels seus dies. Vet aquí un pèsol, vet aquí una favo, i el conte aquí s'acaba!

JORDI LLEAL I GIRALT
Badalona (Barcelonès)

Sísif
Jordi Soler

De reüll. Cati Morell

L'ombra de la guillotina

La guillotina, que tots identifiquem amb el Regnat del Terror a final del segle XVIII a França, va ser utilitzada a Europa des del segle XIV i fins entrat el segle XX. La voluntat de decapitar els culpables de delictes contra l'Estat ha estat ben present en la història d'Europa. I amb el sentiment europeista que sempre ha destacat a l'Estat espanyol no és d'estranyar que la vicepresidenta del govern de Rajoy tingués la temptació d'utilitzar la pena capital contra els moviments

independentistes després d'un afront tan gran com el d'organitzar un referèndum. Els líders independentistes són a la presó o a l'exili (la guillotina amb toga del segle XXI) però els moviments no han estat decapitats, ja que cap dels principals partits ha renunciat a una república independent. Així ho va afirmar el president Puigdemont divendres en la conferència que va fer a la Universitat Catalana d'Estiu, a Prada.

Sembla que la guillotina no ha funcionat en ple segle XXI contra la dissidència política. I, si els personatges històrics més coneguts per haver mort sota l'ombra de la gran ganiveta són Lluís XVI i la reina Maria Antonieta, potser el govern espanyol és el primer interessat a abandonar aquest llenguatge i aferrar-se al del diàleg. Tot i que, de moment, ho dissimula molt bé.

Les cares de la notícia

DIRECTOR DE CINEMA

Carlos Marqués-Marcet

Memòria de Guillem Agulló

El director català, guardonat ahir amb el premi Màlaga Talent, presenta avui al festival de cinema andalús la pel·lícula *La mort de Guillem*, sobre l'assassinat, a mans de feixistes, de Guillem Agulló, una història molt desconeguda a la resta de l'Estat.

PRESIDENT DE LA XINA

Xi Jinping

El genocidi dels úigurs

Centenars de milers de membres de l'ètnia úigur, d'origen turc i que viuen al nord-est de la Xina, són tancats en camps de concentració, en una política repressiva del govern xinès de Xi Jinping, que recorda la política contra els jueus del règim nazi.

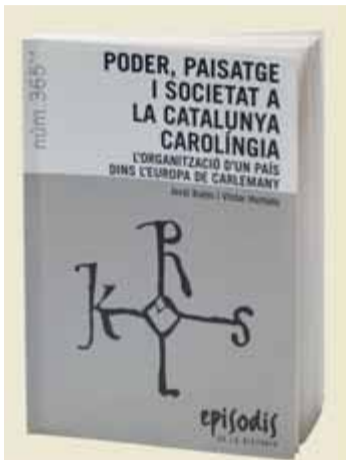
LÍDER DE L'OPOSICIÓ A BIELORÚSSIA

Svetlana Tikhanóvskaia

Nova demostració de força

L'oposició bielorrussa va protagonitzar ahir una nova demostració de força reunint, tot i l'amenaça repressiva d'utilitzar l'exèrcit del règim de Lukaixenko, desenes de milers de persones als carrers de Minsk, en què L'estaca, de Lluís Llach, va tornar a sonar.

Un tast de... 'Poder, paisatge i societat a la Catalunya carolíngia', de Jordi Bolòs i Víctor Hurtado

Poder, paisatge i societat a la...

Rafael Dalmau Editor
Autors: Jordi Bolòs
i Víctor Hurtado
Gènere: història
Pàgines: 127
Preu: 8,00 €

Els comtats catalans formaren part de l'Imperi carolíngi, creat l'any 800. La forta repercussió d'aquest vincle en l'evolució del país requereix saber què va canviar i què va perdurar, entre els segles VIII i X, en la política i l'administració del territori, la societat, l'economia i el paisatge, la cultura i la religió, i ho podem conèixer gràcies a la gran quantitat de documents que se n'han conservat a Catalunya. Aquest assaig breu de Jordi Bolòs i Víctor Hurtado treu profit de la documentació que han pogut manejar i facilita la comprensió de l'època.

Amb l'Imperi carolíngi

En les properes pàgines ens aproximarem als comtats catalans carolíngis. Comentarem les formes dels comtats i de les demarcacions. Parlarem del poblament i voldrem saber com era realment als diferents territoris. Valorarem la importància de les ciutats i dels llocs centrals. Parlarem també dels castells i de les fortificacions de l'alta edat mitjana que hi havia a Catalunya, semblantment al que hauríem trobat en altres països de l'Europa mediterrània. Ens apropiarem, fent ús de diverses fonts, a l'agricultura i a la ramaderia. Cercarem, com sempre, continuïtats i novetats en la xarxa de camins i ens interessarem per la presència i la situació dels molins fariners. Parlarem de com s'organitzava la societat, que sabem de cert que va canviar profundament al llarg dels segles carolíngis. També comentarem la importància que tenien les esglésies i els monestirs, com a institucions d'Església, però alhora fortament lligades al poder. Finalment, comentarem l'interès que té la toponímia per a conèixer com era el territori en el passat i el que tenen els antropònims per poder entendre alguns moviments de la població.

Gràcies a la gran quantitat de documentació escrita que s'ha conservat de cada comarca i gairebé de cada poble, la Catalunya Vella és un territori perfecte on reconstruir com eren setze dels quatre-cents comtats que, d'una manera aproximada, formaven l'Imperi carolíngi, vers l'any 800. Malgrat ésser una terra de frontera dins l'Imperi, hi podem descobrir una bona mostra d'allò que hauríem trobat en diversos dels altres comtats. En molts aspectes, podem afirmar que "Catalunya fou una creació carolíngia" (Chandler 2019: 264). El pes dels anys de domini carolíngi ha estat fonamental en la història d'unes terres que foren la marca meridional dels francs. Aquest fet no tingué només una profunda repercussió als segles VIII, IX i X, sinó també després del canvi de mil·lenni.

Setze comtats. Un primer aspecte que ens podem plantejar és sobre si els comtats carolíngis tenien uns precedents d'abans dels anys 759/806. De fet, és impossible de saber els límits de les grans demarcacions administratives que segurament hi havia en època visigoda o andalusina. Certament, podríem trobar uns precedents encara més llunyans dels comtats de Cerdanya, Berga o Osona en els territoris preromans dels ceretans, els bargusis o els ausetans. Tanmateix, creiem que les afrontacions dels comtats més aviat ens porten a períodes medievals, molt més propers als segles carolíngis. Són uns límits que, després d'haver publicat els deu volums dels *Atles dels comtats de la Catalunya carolíngia*, ara coneixem d'una manera força precisa.

És, per tant, important saber per què els comtats tenien els límits que tenien. Podem plantejar-nos moltes qüestions, encara que podem oferir poques respostes. Un primer cas d'estudi és el del límit entre els comtats de Besalú i d'Empúries i Peralada, que coincideix, d'una manera sorprenent, amb l'an-

tiga Via Augusta. Un altre cas que crida l'atenció és el límit meridional del comtat de Cerdanya, que incloïa unes valls de l'alt Berguedà i una part del Ripollès. També és sorprenent que el comtat de Besalú s'estengués per la vall de Camprodon, més enllà de la conca del Fluvià. Així mateix, és notable el fet que el comtat d'Osona, cap a l'est, arribés fins força a prop de Girona. D'altra banda, el límit entre els comtats d'Urgell i de Pallars en principi passava per la carena, fins que els comtes urgellesos s'expansionaren per les terres pallareses de la rodalia d'Isona, a la Conca Dellà. Per contra, la gent, a l'hora d'establir els límits anteriors a l'any 1000 entre el Pallars i la Ribagorça, dubtava entre si seguir la carena o bé el riu, la Noguera Ribagorçana. Trobar la justificació de moltes d'aquestes partions que ens semblen xocants molt probablement ens portaria a una època anterior a la carolíngia. De fet, alguns d'aquests límits s'han de relacionar amb uns segles en què, potser a causa de la im-

“Gràcies a la gran documentació que s'ha conservat, la Catalunya Vella és un territori perfecte on reconstruir com eren setze dels quatre-cents comtats que formaven l'Imperi carolíngi, vers l'any 800

portància que tenia la ramaderia, eren més importants, com a partions, els rius que no pas les carenes de les muntanyes.

Amb relació als setze comtats carolíngis que estudiem en aquest llibre, també ens podem plantejar quants d'ells tenien una capital o bé tenien un comte privatiu. De fet, era diferent la situació d'alguns comtats com Barcelona, Urgell, Cerdanya o Rosselló, de la de comtats com Manresa, el Vallespir o Fenollet. Amb tot, cal recordar que alguns, com el de Berga, van arribar a tenir un comte privatiu, en algun moment tardà. També és cert que, molt sovint, els comtes governaven alhora diversos comtats. Això no vol dir que els límits entre els territoris no es conservessin inalterats. El comte de Barcelona era alhora comte d'Osona i de Manresa; malgrat això, es mantingué la frontera entre aquests territoris, encara que, és cert, hi haguessin alguns castells, com el de Miralles, que no se sabia ben bé de quin comtat depenien.

Cal dir també que la major part dels comtats tenien una ciutat que n'era la capital. És així, per exemple, amb relació a Barcelona, Girona, Besalú, Empúries o Cerdanya (amb Llívia). També és cert que els comtats d'Urgell o de Rosselló tenien una capital política

(Castell-rosselló i Castelliutat) i una d'eclisiàstica (la Seu d'Urgell i Elna). En canvi, amb relació a altres comtats, els documents conservats no fan pas esment d'una població més important que en fos la capital, almenys pel que fa a aquesta època; és així, per exemple, amb relació al Conflent, al Pallars o al Berguedà (malgrat que, en aquest darrer cas, ben segur que la capital era Berga, població on hi havia un castell i on, fins i tot, sembla que s'hi encunyaren monedes).

Cal subratllar també que hi havia una frontera de molts dels comtats carolíngis que no era pas fixa: la situada a les terres de la marca. Era una frontera que va variar molt al llarg del segle X. En el cas del comtat de Barcelona, aquest límit va passar de coincidir gairebé amb el Llobregat a arribar fins a tocar del Francolí, a les portes de Tarragona. Al comtat d'Urgell, potser es va desplaçar des de Castell-llebre (de fet un castell vell) i Oliana fins arran del Llobregós. Com comentem en el capítol de les demarcacions, aquesta terra ocupada en aquests segles, terra de marca, fou organitzada en termes castrals.

Els mercats i el comerç. En principi, els mercats tenien un abast comarcal i se solien celebrar un cop cada setmana. Cal relacionar-los amb un comerç local, sobretot de productes agrícoles i ramaders; potser en alguns casos d'objectes manufacturats. Certament, sabem ben poca cosa dels mercats d'abans de l'any 1000. Tanmateix, n'hi ha diversos d'esmentats als documents que s'han conservat. A les portes de la ciutat de Barcelona se celebrava un mercat. També s'aplegaven cada setmana venedors en altres llocs, prop d'on hi havia una catedral: a Vic, a la Seu d'Urgell i a Elna (i segurament a Girona). Així mateix, en poblacions de frontera, com Manresa i Cardona. A més, es feien mercats en indrets força allunyats del món urbà. Sembla que n'hi havia un a prop de Sant Fruitós de Bages, a tocar del Llobregat. També hem d'esmentar el de Ripoll. Potser cal relacionar-lo amb el monestir o potser s'ha de relacionar amb el proper aiguabarreig del Freser i el Ter, un lloc de trobada, on plausiblement es venien productes de les valls properes. En tenim documentats d'altres, que cal lligar-los també amb el comerç local, com el de Llavorsí, a la confluència de la Noguera de Cardós i la Noguera Pallaresa. N'hi havia un al capdamunt d'una carena, al cim de la serra de Merlès, el Mercadale in Tabulatos (any 955); hi devia passar un camí a prop. Finalment, als Angles, al Capcir, al costat de la via que anava cap al Rasès, hom també hi documenta un altre mercat. És el reflex d'una economia més activa del que pot semblar a primer cop d'ull. Encara que sigui difícil d'assegurar, podem pensar que en aquests mercats, a part de llavors i de bestiar, també s'hi venien teixits de llana i de lli, pells i potser objectes de ferro o de terrissa (Ver-

Bolòs i Víctor Hurtado

Avançament editorial

hulst 2002: 97).

Els mercaders. Sabem que als comtats catalans hi havia productes que venien de lluny, que, per exemple, eren fets amb seda. És prou coneguda l'existència de les relacions, tan aviat mercantils com de saqueig i violència, que hi havia entre la gent de les terres dels comtats catalans i la que vivia als territoris que depenien de l'emirat o del califat de Còrdova. Hi ha poques activitats comercials de llarg abast ben documentades. Amb tot, podem assegurar que, per la via que unia la terra dels francs amb les terres andalusines, hi passaven mercaders amb teixits i possiblement també amb esclaus, que podien provenir de l'Europa oriental (Verhulst 2002: 105). McCormick (2001: 675) subratlla la importància del comerç d'esclaus, per exemple, en època de Lluís el Piadós, quan va caldre establir la prohibició de vendre esclaus cristians fora de l'Imperi. S'ha assenyalat la importància que tingueren els jueus (com ara un mercader de Saragossa anomenat Abraham), amb relació a aquest comerç (Heuclin 2018: 373). Per contra, el comerç d'armes era prohibit.

Un tram de l'antiga Via Augusta, a l'Empordà, rebia el nom de via dels mercaders; a prop de Figueres, fins i tot, hom documenta el Puig Mercader. I no sabem pas si les cluses que trobem al Pertús i al costat d'altres rius (com el Llobregat, el Segre o a la Noguera Ribagorçana) tenien la funció de llocs de peatge, com s'esdevenia als Alps

(Verhulst 2002: 106). De fet, se sap que multituds (cohorts) de mercaders de les terres del Mosa, del Rin, de la cort carolíngia i d'altres llocs passaven per la Via Domícia i la Via Augusta, per adreçar-se cap a les terres d'Al-Andalus (McCormick 2001: 677-678). Pel que fa a les relacions comercials de l'època carolíngia, els comtats catalans eren un espai important, no eren pas un racó marginal. Per exemple, sabem que els jueus de Barcelona mantenien contactes amb Síria. A més, s'han trobat monedes encunyades a Catalunya a l'emporium marítim de Dorestad (als Països Baixos), a Bèuveser (al Llenguadoc), a Veullin (a l'est de París) o a Angers (al Loira), fruit de les relacions comercials (McCormick 2001: 678) o potser del moviment de persones que havien participat en campanyes militars (Balaguer 1999: 34-35).

La sal. Hi havia un comerç que tenia molta importància: el de la sal. Era així en bona part d'Europa; només cal recordar el pes que tingué aquest producte per exemple a la naixent ciutat de Venècia (Verhulst 2002: 80-81). A la Catalunya Vella, s'extreia sal a Cardona i després es distribuïa vers Solsona, Berga o Manresa. Se n'obtenia a Gerri de la Sal i potser es venia a les valls properes i, fins i tot, en terres gascones. I hom aconseguia sal marina als estanys del Rosselló, com esmenten diversos documents d'abans de l'any 1000, i possiblement als de l'Empordà.

Les monedes. Els intercanvis es feien —en àmbits rurals— seguint segura-

ment mecanismes de bescanvi o barata. Ara bé, l'ús de les monedes en aquella societat era prou coneguda i la documentació ho fa palès en tot moment. Al segle IX, les seques de Barcelona, de Girona, d'Empúries i de Roda (segurament a Roses) bateren moneda d'argent, seguint el patró comú a tot l'Imperi. També s'han trobat monedes —potser no encunyades al mateix territori— als comtats d'Urgell, de Cerdanya i del Rosselló. Aviat, alguns bisbes, com el de Vic i el de Girona, tingueren dret de monedatge. Ja molt a la fi del període estudiat, també s'encunyava moneda a Besalú, al Rosselló o a Berga (Balaguer 1999). D'altra banda, la proximitat de la frontera amb Al-Andalus, on hi havia dinars d'or, va afavorir l'entrada de monedes fetes amb aquest metall, sobretot a la fi del segle x, després de l'expedició d'Almansor de l'any 985.

A Anglaterra, gràcies a les nombroses excavacions que s'han fet, s'ha pogut obtenir molta informació sobre els productes que es comercialitzaven en l'època anglosaxona (abans de mitjan segle XI) i sobre la xarxa de camins que hi havia (Leahy 2003). A la Catalunya Vella, encara no s'han dut a terme gaires excavacions amb relació a l'època carolíngia, però sí que disposem de molts documents escrits, que permeten reconstruir, d'una manera força acurada, la xarxa de vies de l'alta edat mitjana i mostren que hi havia una força atapeïda xarxa de mercats.

Jordi Bolòs i Víctor Hurtado

Jordi Bolòs, catedràtic d'història medieval de la Universitat de Lleida, és especialista en el paisatge històric i la vida quotidiana a l'edat mitjana. Víctor Hurtado s'ha dedicat sobretot a la cartografia històrica, l'edat mitjana i el segle XX. Plegats, han publicat, en deu volums, la col·lecció *Atles dels comtats de la Catalunya carolíngia*.

Foto: DALMAU

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

El president Quim Torra, durant la seva intervenció ahir en la cloenda de la 52a Universitat Catalana d'Estiu a Prada ■ JOSEP MARIA MONTANER

Torra insta a la “confrontació” per superar l'autocensura

- Reprèn a Prada la crida a prendre la iniciativa cap a la independència i a “desobeir lleis injustes”
- Admet que els ponts amb ERC estan “malmesos” i li retreu que ara no pot “quedar-se al mig”

Òscar Palau
PRADA

El president de la Generalitat, Quim Torra, va fer una crida ahir a tornar a “prendre la iniciativa” en la lluita per la independència, a fi de superar el “risc de pensar” que la gestió de la pandèmia és un “únic objectiu polític”. En la cloenda de la Universitat Catalana d'Estiu a Prada, el president no es va allunyar dels objectius per al següent curs polític que ja va expressar fa un any en el mateix marc, i va reivindicar la “confrontació” i la “desobediència de lleis injustes”, tot obeint la pròpia sobirania, com l'única manera d'avançar. “Hem de situar la sobirania de Catalunya com a principi rector del canvi; aconseguirem la independència exercint-la”, resumia Torra, a qui acompanyava la líder de JxCat al Congrés, Laura Borràs, no feia en canvi ni una sola al·lusió al diàleg ni a la taula amb el govern espanyol, congela-

da des del febrer.

El president advertia dels efectes nocius de l'actuació de l'Estat sobre el moviment. “Volen que ens autocensurem, que ens acovardim, que estirem la repressió i que la por motivi les decisions polítiques. Jo això no ho faré mai”, indicava, i posava l'exemple implícit del seu cas amb la pancarta del Palau pel qual el TSJC l'ha inhabilitat. “Arriscar pels drets humans val la pena; hem d'anar a qualsevol batalla per posar en qüestió un estat que just té el punt feble en el respecte als drets essencials”, justificava.

En aquest sentit, Torra no s'esforçava a dissimular que les relacions amb ERC no estan en el millor moment, i reflexionava en veu alta que no s’“esperava” viure certs episodis enmig de “presons i exilis”. “M'ha costat entendre algunes reaccions dels partits polítics. A vegades ens hem encallat en temes absolutament menors”, etzibava. El cap de l'executiu

Les frases del president Quim Torra

“Cal situar la sobirania de Catalunya com a principi rector del canvi. Aconseguirem la independència exercint-la”

“Ens cal arriscar per guanyar; si no arrisquem, no avançarem. Sense confrontació, no avançarem”

“Si ens creiem que la defensa de la llibertat d'expressió arriba fins a les últimes conseqüències, ens ho creiem. O sí o no”

L'UCE premia Vilaweb i ja estudia un model híbrid

Abans de la cloenda, l'UCE va lliurar a Vilaweb el premi Canigó en reconeixement de la seva trajectòria de 25 anys, pionera en el camp digital, i de la contribució a “crear un espai de comunicació propi” dels Països Catalans. “Vilaweb ha de continuar sent una estructura de nació”, deia en la glosa el professor balear Gabriel Bibiloni. “Els mitjans en català poden renunciar alegrement a les desenes de milers de cata-

lanoparlants que no viuen a Catalunya?”, es preguntava el valencià Xavier Serra. En recollir-lo, Vicent Partal i Assumpció Maresma van anunciar la propera obertura de delegació a València.

L'UCE tanca una edició “realment atípica”, segons el rector Jordi Casassas, que havia de ser semipresencial però a última hora va passar a ser virtual i a porta tancada, pel temor local d'un rebrot de la

pandèmia. Això ha fet baixar a un terç, menys de 500, el total de participants respecte al 2019, si bé el nombre de visualitzacions dels cursos i actes s'ha disparat. “L'experiència no és dolenta, així que l'UCE es plantejarà seriosament en el futur un model híbrid”, deia Casassas, que implica no quedar-se sols en un Liceu Renouvier que ja enguany s'ha deixat per centrar l'activitat a l'alberg de Vallroc.

reclamava fer “l'autocrítica necessària”, i fins i tot demanava disculpes a la ciutadania per “aquests

moments incomprensibles”. I admetia que per recuperar la confiança han de “reconstruir ponts mal-

mesos”, tasca en què creu que ajudarà la ciutadania que reclama unitat i una estratègia compartida, va-

lors que ahir va reivindicar de nou. El president, però, que al gener va anunciar que la legislatura arribava a la fi per les desavinences, continua sense donar pistes sobre la data en què pensa convocar eleccions.

Missatges encreuats

Ahir, de fet, Torra tampoc es va estalviar crítiques velades cap als socis d'ERC. “Si el Parlament és la seu de la sobirania nacional, n'és la seu, i, si no, no ho és; són coses molt essencials”, etzibava, en clara al·lusió al recent episodi en què els republicans han permès que no es publiquin senceres les mocions aprovades en el ple contra la monarquia, a fi de no contravenir les resolucions del TC. “El que no podem fer és quedar-nos al mig”, assegurava, unes afirmacions que gairebé a la mateixa hora rebatia implícitament el vicepresident, Pere Aragonès, que des de Palafrugell va demanar als independentistes que abandonin les disputes internes i dirigeixin el missatge al “conjunt de la població” per poder avançar cap a la república. “Quan l'independentisme discuteix entre si, s'atura”, afirmava el coordinador nacional d'ERC, que recordava que l'estratègia del seu partit implica “forçar la negociació amb l'Estat” a partir de la fortalesa de les mobilitzacions i de les institucions catalanes.

Manifest de l'UCE

Torra, que també va definir el projecte dels Països Catalans com “molt més que una idea, una esperança col·lectiva”, va aprofitar per subscriure el manifest de cloenda que l'UCE va fer públic, que declara que el procés sobirani és “del tot vigent” i lamenta la “persistent falta d'unitat política” per poder-lo culminar. El text lamenta la “càrrega negativa” que suposa per al país la “llarga relació” amb l'Estat basada en “la repressió, la coacció, el menysteniment i la negació de la realitat diferencial” de la nació. A més, l'UCE reivindica el compromís en la “defensa de la democràcia” i la “consolidació d'una ciutadania lliure”, i veu “del tot vigents” els objectius perseguits des de la fundació de “defensa radical de la personalitat diferencial cultural i lingüística de l'espai català”. ■

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

Jordi Ballart (TxT) i Isaac Albert (ERC), el dia que van presentar el pacte de govern ■ J.A.

El virus del politiqueig

TENSIÓ • Denúncies i picabaralles entre Tot per Terrassa i el PSC s'instal·len aquest mandat amb l'exsocialista Jordi Ballart d'alcalde **FETS** • Una carta veïnal, multes perdudes i el viatge d'un regidor del PSC a Mèxic enterren el pregonat oasi polític

Jordi Alemany
TERRASSA

Abandonar el vaixell del PSC, l'alcaldia de Terrassa i la política activa per tornar-hi al cap de dinou mesos recuperant la vara de batlle, amb un partit propi i deixant els socialistes sense el poder després de 40 anys, encara cou, i molt, en certs entorns de la ciutat i cercles socialistes. Jordi Ballart, fill d'un dels històrics del PSC al municipi que va tenir un paper clau en les victòries de Manuel Royes o Pere Navarro, va decidir deixar la política el novembre del 2017, arrossegant cinc regidors més, després d'estar-hi vinculat des dels 16 anys, quan va ingressar a les JSC, però els sis mesos en què va fer-se fonedís no van atenuar la mala maror latent amb el seu anterior partit. Quan el maig del 2018 va registrar un nou partit, Tot per Terrassa (TxT), confirmant tots els rumors, va acabar de posar en estat d'alarma el PSC, i encara més quan el desembre el presentava i confirmava que seria el candidat. Des d'aleshores el clima polític a Terrassa va abandonar el qualificatiu d'oasi amb el qual tradicionalment s'havia batejat.

La campanya ja va estar plena de retrets i insinuacions de "joc brut" de Ballart cap a l'entorn socialista per fer córrer informacions falses com, per exemple, d'un suposat finançament irregular de TxT o sobre dietes que Ballart cobrava de la Diputació. El PSC se'n desmarcava, li exigia proves i que donés noms, mentre li censurava el victimisme i que intentava treure'n rèdit electoral, sobretot quan Ballart va decidir aturar els actes de la campanya. El jove regidor que havia substituït Ballart, i que també era el secretari d'organització del partit i cap de campanya, Javi García, ha estat des d'aleshores un dels més crítics amb el tarannà de Ballart i ha protagonitzat enganxades en els plens i a les xarxes amb l'alcalde i alguns regidors de TxT que havien deixat l'òrbita socialista.

La victòria electoral de TxT, obtenint 10 regidors dels 27 del consistori, i el posterior pacte amb ERC, amb cinc regidors, va deixar les relacions entre Ballart i el PSC ja no en via morta sinó en una confrontació que ha anat pujant de to i que sembla no tenir final. El politiqueig a base de missatges a les xarxes i declaracions han tingut en la pandèmia el seu

punt àlgid. En el ple de juliol es va viure l'últim episodi en què Ballart, després d'una intervenció de García censurant "ingerències" a la policia, li va etzibar un "prou de dir mentides" perquè al final aniria a la justícia per denunciar-lo per "calúmnies" arran de les "insinuacions que he tret multes quan vaig gestionar un conflicte de convivència". El serial es remunta al 12 d'abril, quan es van interposar multes a dos ciutadans del passeig Lluís Muncunill per incompliment del confinament sortint a tocar el clàxon quan es feien els aplaudiments als sanitaris. Ballart va dir a les xarxes que ho gestionaria i un sindicat policial va denunciar que havien desaparegut. A partir d'aquí, el rebombori estava servit i, davant la crítica de tota l'oposició, es va fer un informe intern i dues comissions informatives per concloure que s'havia endarrerit la tramitació per un descuit d'un comandament que estava de vacances. Les explicacions no van convèncer i la polèmica continua cuejant.

L'episodi venia precedit per la petició de dimissió feta per l'oposició per "amenaces" del regidor de TxT Noel Duque, arran d'un missatge a les xarxes en què davant les crítiques per la compra de mascaretes va titllar-los d'estar "malament del cap", i va afegir: "Em feu por, però aniré per vosaltres." Duque es va disculpar, però el pòsit es mantenia latent. I tot va empitjorar fins a l'extrem que el PSC va retirar "la confiança política i institucional" a Ballart quan aquest va començar a donar volada a una carta veïnal en què s'acusava dos regidors del PSC d'haver proferit "insults homòfobs" contra l'alcalde en una reunió. El PSC censura que en comptes d'aclarir la situació Ballart optés per donar credibilitat a la carta i ho traslladés al Servei d'Atenció a la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere de la Generalitat, tot i que posteriorment Ballart va rectificar i va retirar les denúncies. El darrer capítol es va produir quan TxT va preguntar per escrit per un viatge de l'ara regidor i exalcalde del PSC Alfredo Vega a principis de juny a Mèxic. Vega, molest amb les formes i perquè insinuaven que havia tingut privilegis, va explicar que l'havia fet per visitar un familiar ingressat a l'UCI, amb tots els permisos i certificats, reconeixent l'error de no haver informat per escrit l'alcalde. El serial segur que continuarà. ■

 Ajuntament de
Calonge i Sant Antoni

UNITAT D'URBANISME I OBRES

Expedient: 143URB1-2020

Assumpte: APROVACIÓ DEFINITIVA DEL PROJECTE D'EXPROPIACIÓ DE TAXACIÓ CONJUNTA DEL SISTEMA VIARI CORRESPONDENT AL CARRER DE LA SERRA DEL CORB – PAU-56 CADIRETES.

EDICTE

El Ple de l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni, reunit en sessió amb caràcter ordinari el dia 30 de juliol de 2020, en relació amb el tràmit d'aprovació definitiva del Projecte d'expropiació de taxació conjunta del sistema viari corresponent al carrer de la Serra del Corb – PAU-56 Cadiretes, va adoptar l'acord següent, que transcrit literalment, en el seva part suficient, diu:

PRIMER. APROVAR DEFINITIVAMENT el Projecte d'expropiació de taxació conjunta del sistema viari corresponent al carrer de la Serra del Corb – PAU-56 Cadiretes, promogut per l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni, i redactat i subscrit pels Serveis Tècnics municipals, en data 9 de gener de 2020, que inclou la relació dels béns i drets subjectes a expropiació i que permetran l'execució del carrer Serra del Corb.

SEGON. APROVAR la declaració d'urgència de l'ocupació dels béns o drets afectats, detallats en el citat projecte d'expropiació, i que es relacionen a continuació:

a) El full d'apreupament núm. 1, corresponent a una meitat indivisa de 526,53 m² de la finca 3, registral 7894, el titular de la qual és Desarrollos y Aplicaciones Comerciales, SA, que ascendeix a la quantitat de 7.489,14 € (set mil quatre-cents vuitanta-nou euros amb catorze cèntims), inclòs el 5% del premi d'afecció.

b) El full d'apreupament núm. 2, corresponent al dret d'usdefruit sobre: 74,63 m²s de la finca 1, registral 7454, ref. cadastral 7212101EG0371S0001LB; 214,55 m²s de la finca 2, registral 7893, ref. cadastral 7212103EG0371S0001FB; i una meitat indivisa de 526,53 m² de la finca 3, registral 7894, el titular del qual és Mar Ester Medina Peláez, ascendeix a la quantitat de 1.571,55 € (mil cinc-cents setanta-un euros amb cinquanta-cinc cèntims) inclòs el 5% del premi d'afecció.

TERCER. NOTIFICAR INDIVIDUALMENT aquest acord a les persones titulars de béns i drets afectats, amb l'avertiment que la manca de pronunciament en el termini dels vint dies següents, comptats des de l'endemà de la notificació d'aquest acord, es considera com una acceptació de la valoració fixada, cas en què s'entén que l'apreupament ha estat definitivament determinat. Si en aquest termini manifesten llur disconformitat amb la valoració aprovada, l'administració transferirà l'expedient al Jurat d'expropiació de Catalunya, perquè fixi l'apreupament.

QUART. PUBLICAR en el Butlletí Oficial de la Província el present acord, i en un dels diaris de més circulació de la província i a l'e-Tauler de l'Ajuntament.

CINQUÈ. TRAMETRE al Jurat d'expropiació de Catalunya la documentació que es detalla en l'annex 1 del Decret 120/2009, en compliment de l'escrit del Ministeri Fiscal de data 4 de juny de 2020, i en el cas que les persones interessades dins el termini manifestin per escrit llur disconformitat amb la valoració aprovada."

Es fa públic aquest acord, mitjançant un anunci en el Butlletí Oficial de la Província i en un dels diaris de més circulació de la província i a l'e-Tauler electrònic de l'Ajuntament.

El Projecte d'expropiació i els fulls d'apreupament es poden consultar a la web municipal, www.calonge.cat, i a l'àrea d'Urbanisme i Obres de l'Ajuntament de Calonge i Sant Antoni (plaça de la Concòrdia, 7), dins l'horari d'atenció al públic, de 8.30 h a 14.00 h.

Contra aquest acord, que posa fi a la via administrativa, es pot interposar recurs contenciós administratiu en el termini de DOS mesos, davant el Jutjat contenciós administratiu de Girona, o bé, de manera potestativa, es pot interposar recurs de reposició davant el mateix òrgan que ha dictat l'acte, en el termini d'un mes, comptats ambdós supòsits des de l'endemà de l'última d'aquestes publicacions. Tot això sens perjudici que es pugui interposar qualsevol altre recurs que es pugui considerar més convenient al propi dret.

Calonge i Sant Antoni, en la data de la signatura

Miquel Bell-Iloch i Palet

L'alcalde

879297-12829400